

Dr. Debevec:

Društveni govornik.

(Dalje.)

Kaj pa, če je treba res govor kar napraviti? Dobe se morda talentje, ki Vam napravijo cel govor, ne da bi se prej pripravili; no, pa ti so redki, in je tudi vprašanje, koliko je jedra v takih nepripravljenih »govorih«. Da bo govor res imel kaj v sebi in da bo kaj za- legel, ga je treba prej dobro premisliti in sestaviti. Da, sestaviti; zakaj go- vor je sestavljen iz več delov: Govornik mora poslušalcem nekaj z razlogi doka- zovati (vplivati torej na razum), mora jim srca, čuvstva ganiti, mora jih s kre- piki nagibi k nekemu gotovemu sklepu priganjati (vplivati na voljo). To so raz- lični sestavni deli, ki jih je treba prej poiskati. Tako dela vsak rokodelce. Ke- lar najprej naredi posamezne dele voza: kolesa, prvo, zadnjo premo, potem šele voz sestavi; v modernih tovarnah dela vsak delavec dan za dnem samo neki gotov del n. pr. avtomobila, ali stola itd. in na koncu šele se v posebni dvorani vsi deli sestavijo. Govornik mora pa se- ve vse dele sam narediti in sam se- staviti.

Najprej torej treba, da znaš de le go- vora narediti. Za ta opravek imamo po- sebno vajo. Starogrški in starorimski govorniki so jo imenovali »hrija«, mi pa jo imenujemo ključ. (Zakaj ključ? Če hočeš iz kupa sena, ki ste ga poleti na kozolec ali na hlev zmetali in stlačili, dobiti ven par košev, moraš seno puliti

s ključem; tako moraš tudi z neko po- sebno duševno vajo, ki jo imenu- jemo ključ, iz svoje glave puliti za govor potrebne dele.) »Ključ« še ni govor, am- pak samo priprava, predstop- nja, predvaja za govor.

Kakšen pa je ta ključ? Osem misli moraš ž njim iz svoje glave ali iz svo- jega spomina izpuliti.

Denimo, da hočeš svoje prijatelje navdušiti z govorom za zgodnje vstaja- nje.

Govor bi imel naslov: F a n t j e, z g o - d a j v s t a j a j m o ! Da bo pa imel vse potrebne sestavne dele ti priporočam, da prej narediš predvajo, predstopnjo, ključ, ki naj ima naslov:

a) Rana ura, zlata ura.

Naredimo torej to vajo skupaj.

Najprej. (I.) Povemo, k d o j e t o m i - sel izrekel (narodni pregovor!), in mor- da takole pričnemo: Globoka modrost tiči v vseh narodnih pregovorih, ker so se vsi rodili iz dolgotrajne skušnje naših prednikov. In tak važen pregovor je tu- di: Rana ura, zlata ura, ki hočem o njem zdajle govoriti.

Nato (II.) se pove p o m e n prego- vora. »Kaj pomeni pregovor, kaj hoče reči? ali mar to, da se zjutraj naslajše spi? ne, reči hoče: jutranji čas je naj- dragocenejši čas, za vse telesno in du- ševno delo.«

Zdaj je pa treba to trditev dokazati, in sicer najprej iz stvari same ali iz notranjih razlogov (III.), morda takole: »Vzrok za to dejstvo je očividno. Čez noč se telo odpočije in zato jutraj z novimi močmi prime za delo. Pa tudi duh se ponoči odpočije, in zato se tudi duševno delo jutraj najbolj odseda...«

Koristno je pri tem tudi pokazati na nasprotje (IV.). Morda takole: »Vsak ve, koliko manj stori proti večeru, ko je že utrujen in zaspan...«

Tu se omenja tudi morebitne ugovore. Morda takole: Utegnil pa bo kdo ugovarjati češ; poglejte gospodo, ki dolgo leži pa ima tudi zlate ure in vsega dosti... Prav praviš, prijatelj, ta gospoda, ki jo ti vidiš, dolgo leži; toda njih predniki, ki so to imetje prihranili in ustanovili, so gotovo zgodaj vstajali!

Dobro je nato spomniti na kako prisposodobeno ali primero iz narave ali iz vsakdanjega življenja (V.) Morda takole: »Le poglejte solnce! Kdaj je najlepše? Ali ne jutraj ko vzhaja? Poglejte živali, kdaj so najbolj vesele? Ali ne jutraj? ali ne hite navsezgodaj za svojo hrano?«

Mnogo zaleže kak pripraven zgled; zato ga treba poiskati (VI.) N. pr. »Vsi veliki vojskovodje so zgodaj vstajali. — Veliki slovenski jezikoslovec Fr. Miklošič si je kot dijak polno dejal pod zglavje, da se je jutraj temprej zbudil.«

Prileže se tudi kak sličen izrek. (VII.) Evo ga: »Kdor zgodaj vstaja, mu kruha ostaja.« Ali: »Dan se pri glavi lovi.« Ali: »Lenuha dan straši.«

Končno, ko smo izrek tako podprli, nasvetujemo primerna sredstva ter naredimo sklep ali zaključek. (VIII.) S krepkim pozivom: »Torej, prijatelji, zapomnimo si ta rek tudi mi, o pravem času zvečer k počitku, jutraj pa zgodaj pokonci!«

Potentakem se v ključu (hriji) misli takole vrstijo:

I. Uvod: Pove se, kdo je dotično misel izrekel; lahko se poudari veljava, ugled dotične osebe, od katere izhaja izrek.

II. Razloži se pomen izreka.

III. Sledijo razlogi, vzroki, dokazi, nagibi.

IV. Resnica se uvidi tudi iz nasprotja; omenijo se lahko tudi ugovori.

V. Prisposodobe ali primere iz narave, iz vsakdanjega življenja ljudi.

VI. Zgled (eden ali več): iz zgodovine ali tudi iz vsakdanje skušnje.

VII. Slični izreki, pregovori, ki isto trdijo.

VIII. Sklep: povedo se primerna sredstva, način, kako naj poslušavec resnico nase obrne; z navdušenimi besedami ga pozovemo, naj to sklene.

b) »Duh bo silo strl.«

Oton Župančič. V pesmi »Tuji mož«, zloženi leta 1918, spomladi, iz zbirke »V zarje Vidove« 1920, str. 55.

Ključ (hrija).

Strašen je bil med svetovno vojno pritisk na mali slovenski narod. Nemštvo nam je žugalo, da nas po zmagi popolnoma zatire. V tistem času smo bili potrebni bodrila, tolažbe. In tedaj nas je tudi naš veliki pesnik Župančič spomnil stare resnice, da »Duh silo stre«.

Kaj pomeni ta izrek? Tole pomeni: duh, ideja, misel je močnejši od sirove sile, močnejši od orožja, topov in pušk. Ker so pa ideje lahko prave ali pa napačne, pravične ali krivične, ima seveda ta izrek pomen: prava ideja bo strla silo. In sicer katera ideja? Ideja pravičnosti, ideja, da ima vsak narod pravico sam odločevati o svoji usodi, pravico, biti svoboden.

Zakaj duh zmaga nad sirovo silo? Odgovor je ta: duh (duša) je po božji podobi ustvarjen. Vse prave in resnične dobre ideje imajo svoj izvor v Bogu. Bog pa in vse, kar je božjega, mora vselej, prej ali slej zmagači nad zlom, nad krivico.

Pa se že sliši vse polno ugovorov: Italija je s silo vzela l. 1870. papežu državo; pa kje se ta sila tre? Ali ne raste od dne do dne? — Ali pa: nad carizmom je zmagal boljševizem, nad enim nasiljem še hujše nasilje. — Ali: Slo-

venci smo po svetovni vojni prišli izpod enega nasilja pod drugo (italijansko). Na te ugovore takole odgovorjam: Izrek ne trdi, da duh takoj stre silo; trdi samo, da končno, prej ali slej, zmagaja. In tako bo tudi glede Rima. Sicer pa je pravzaprav že zmagal duh: saj je vprav po l. 1870. čudovito zrastle ugled duhovne moči papeštva: — Prej ali slej bo tudi glede naših bratov v italijanski sužnosti zmagal duh, ideja!

Kakor velikanska pošast se vleže megla nad pokrajino in jemlje ljudem svetlobo in gorkoto; toda kmalu zasije solnce in megla se razkadi, razprši. Solncu so podobne vse dobre ideje, vsi lepi, pravi vzori. Saj pravi Gregorčič:

Kot solnčni žarki so vzori,
ki grejejo nam mrzli svet,
bude, rode pri cvetu cvet...
iz luči večne so rojeni.

Hočete kak zgled? Zgodovina priča o resničnosti tega izreka... Kako strašna je bila moč rimskih cesarjev: Nerona, Domicijana, Dioklecijana itd.! Ves tedaj znani svet jim je bil pokoren. Rimski meč je vladal od Britanije do Severne Afrike. Od Hispanije do Indije. V suženjstvu je ječalo skoro vse človeštvo. In glej! Prišel je v Rim ubog ribič in začel oznanjevati nauk, da smo vsi ljudje otroci enega Očeta. In ta nauk, ta ideja je — res da po ljutih bojih — premagala, strmoglavila rimske cesarje in preobrazila ves svet.

Isto resnico vsebujejo slični izreki, n. pr. ideja zmaga. — Kdor misli, gospoduje. — Telo morete umoriti, duše pa ne morete (sv. pismo). Božji mlini meljejo počasi, toda sigurno. In podobno.

Če torej vidimo, da v naših dneh tu in tam gospoduje nasilje, ne klonimo z duhom, ne izgubimo poguma; nasilje je le meglica, ki pojde mimo. Ne stopimo nikdar na stran nasilja, ampak bojimo se vedno na strani duha, vzorov in zmagaja bo naša!

e) Govorniška umetnost je kraljica vseh reči.

(Ciceron v letih 106—43 pr. Kr.)

Ciceron je bil govornik, odvetnik, pa tudi učitelj zgovornosti. Učil je zgovor-

nost v svojih spisih, izvrševal jo je kot zagovornik in politikar, kot zastopnik rimske ljudovlade. Bil je najslavnejši rimski govornik. Če kdo, je torej on poklican, da nam pove, koliko je vredna govorniška umetnost. In kaj pravi Ciceron o njej? *Omnium regina rerum oratio*, t. j. zgovornost je kraljica vseh reči.

Kaj pomeni ta Ciceronov izrek? Kaj hoče reči? V kraljici se zrcali nekako vsa dežela, z vsemi svojimi vrlinami, vsa dežela je v njej zastopana. Morda ima pod seboj državljane in državljanke, ki so lepši, bogatejši, bolj učeni, vendar ona nad vsemi vlada, vse nadvladuje. In podobno — hoče reči Ciceron — je z govorniško umetnostjo napram vsem drugim dobrinam in vrlinam življenja (marsikatera druga umetnost: stavbarstvo, kiparstvo, slikarstvo, glasba, pesništvo) je najbrž dragocenejša, slavnejša; marsikatera druga dobrina (n. pr. bogastvo, denar) potrebnejša za ljudi; zdravje, lepota itd. bolj zaželjena; razne kreposti so človeku bolj potrebne, ta ali ona veda koristnejša... in vendar je govorniška umetnost nad vsem tem, vsega tega kraljica. Ali Ciceron ne pretirava?

Zakaj torej zgovornost vse drugo nadkriljuje? Vzrok odkrijemo, če vemo, kaj je zgovornost ali govorništvo (govorniška umetnost). Govorniška umetnost je s pridnostjo pridobljena spretnost z govorjenjem besedo na razum, srce in voljo poslušalcev tako vplivati, da neki sklep store, ki ga je govornik nameraval v njih ubuditi. Že iz tega se vidi, kakšne vrline mora govornik imeti. Ni sicer treba, da bi bil učenjak ali pesnik ali glasbenik v ožjem pomenu besede (strokovnjak), vendar pa mora od vsega tega mnogo imeti; ako ne bi bil v vedi dobro podkovan, ne bi mogel vplivati na razum poslušalcev; ako ne bi imel nič pesniškega, ne bi mogel vplivati na domišljijo in čustvo (srce); ako ne bi razumel nič glasbe, ne bi mogel vplivati s spreminjanjem svojega glasu med govorom. Pa tudi razne kreposti ga morajo dičiti. Ali mislite, da bi ga ljudje radi poslušali, ako bi bil ošaben in bi se pred njimi hvalil,

ali ako bi jih zmerjal? Ali ako bi iskal samega sebe, ne pa, kar je edino pravo za govornika, koristi svojih poslušalcev? Torej tudi kreposten mož mora biti, vir bonus, kakor je rekel Kvintiljan.

Utegnil bi vendar kdo dvomiti o resničnosti Ciceronovih besed in si misliti: e, kaj govorništvo! Denar, denar je sveta vladar. Ta je kralj vseh reči. Res je! Z vso svojo zgovernostjo govornik ne more odpraviti uboštva, siromaščine, ki je je toliko na svetu, zlasti po mestih. Ampak nekaj pa le more. S svojo besedo odpre krčevito stisnjeno pest bogatinovo, da se odpre in da siromakom od svojega obilja. Z gromovito svojo besedo pretrese trdosrčnega podjetnika, da ne krati zaslužka delavcu. S tolažilno besedo vpliva na siromaka, da laže prenaša svojo bedo. — Tudi zdravje je več vredno kot vsa zgovernost, bi utegnil kdo ugovarjati. Tudi v tej stvari je zgovernost večkrat prva. Mislimo si bolnika, ki nikakor noče vžiti zdravil. Kako naj ga zdravnik pripravi do vživanja, če ne bi imel zgovernosti? Zgovernost torej mora bolnika pregovoriti, da zdravilo zavžije. In če je bolezen neozdravljiva in se bliža smrt? Zdravnik se tedaj umakne, zgovernost pa stopi k bolniški postelji, stavi umirajočemu pred oči večno veselje in mu tako vzdržuje pogum v najbridkejši uri življenja.

Da, zgovernost je kraljica! Kakor solnce je, ki visoko na nebu vsak dan hodi svojo pot in s svojimi žarki povsod budi življenje in veselje (ali: — šaljivo — x: je kraljica, ki stoji na tistem vozu s trojno vprego, s svojim bitem doseže, da tista trojica srečno pripelje voz na vrh, naj bo še tako strmo in voz še tako težak in zaprek še toliko!)

Čudovite stvari se pripovedujejo o bogonadarjenih govornikih. Tako piše Anglež Wilke o velikem angleškem držav-

niku Pittu (1781—1778): »Kadar je on vstal, da bi govoril, je bilo vse pozorno, polno spoštljivosti. Že oči njegove so pričale o velikem duhu, preden je sploh črhnil besedico. Nekaj očarujočega je imel njegov pogled, kadar je gledal okrog po dvorani. Najboljši govorniki skupščine so onemeli in se tresli pred njim, kadar je — da govorim z izrazom Miltonovim — neugasni ogenj vrgel nanje. Kdor je pa le enkrat slišal godbo njegovega glasu — le enkrat sem imel priliko občudovati prikupljive njegove kretnje (obraz, rok, telesa) — kdor je le enkrat videl odsev njegovega visokega čela, tisti ni nikdar več pozabil neodoljive sile, s katero je veliki govornik svoje prepričanje poslušalcem tako rekoč vliil. Duh novih, vzvišenih idej, veličastnih načrtov je vel od njega in navduševal navzoče za enake misli.« Ali pa Irec O'Connel! Kralj Jurij III. je vzkliknil: O'Connel je kralj na Irskem! Da, bil je kralj s svojo govorniško umetnostjo.

Čudovito moč, ki jo ima velik govornik nad srei poslušalcev, izražajo razni pregovori. »Kar iz srea pride, tudi gre k srcu.« »En novik rek — srce odpre« (Gregorčič). »Piščali in harfe se lepo glase, še lepše prijazna beseda.« »Lepa beseda lepo mesto najde.«

Res je torej, kar je pred 2000 leti rekel Ciceron: »Govorniška umetnost je kraljica vseh reči.« Prijatelji! Tudi mi smo se lotili govorništva. Ne ustrašimo se truda! Pridno se vadimo najprej, da s »ključi« pulimo iz svojih možganov misli in gradimo za prave govore. Če bomo znali spretno »ključ« (hrijo), bomo že prav blizu govorniških umetnosti. Radi se tudi na pamet učimo dobrih govorov, poslušajmo radi dobre govornike. Uspeh nam ne bo odšel. Bog in sreča junaška! (Dalje.)

Ljudska knjižnica.

»Za ljudske in javne knjižnice sploh, še nimamo nobene šolsko-zrele tehnike, nobenega upravnega aparata, nobene dobre delovne metode, nobenih čisto

jasno začrtanih smeri naših problemov in naših nalog.« Tako je tožil pred nekaj leti neki nemški knjižničar. S koliko večjo pravico pa lahko obračamo te

besede na naše razmere mi, ki s tem prevažnim delom pravzaprav še niti začeli nismo. Tolažiti pa nas more misel, da vse poti vodijo v Rim, četudi je ena daljša ko druga, ta bolj hrapava, ona zopet zložnejša.

S tega vidika naj se tudi moje navodilo presoja. Morda ni najboljše, morda bi se dala ta ali ona stvar boljše uravnati: ne bom zanikal. Vendar morem zatrditi, da je sestavljeno navodilo na podlagi gotovih izkušenj, ki so se dobro obnesle. Morebitne večje ali manjše nedostatke, ki bi se pokazali, bomo pa mogli pozneje popraviti.

Najprej bi morali govoriti o nabavi knjig, ki naj knjižnico tvorijo. Radi pomanjkanja prostora pa to vprašanje, ki za naše namene ni temeljne važnosti, kar preidemo in predpostavimo, da ima društvo kup zaprašenih knjig, ki jih je treba lepo in pregledno urediti.

I. O m a r a. Za prostor, kjer so knjige postavljene, služi v največ slučajih omara. Zaklepati se mora dobro in omarin ključ hrani knjižničar, ki ima edini prost dostop do knjig. Odprte police, ki so za uporabo knjižnice bolj pripravne kakor omare, se morejo namestiti samo v društvih, kjer je za knjižnico in samo za to, določena posebna soba. V tem slučaju ima ključ do sobe zopet samo knjižničar. Če le mogoče, naj bodo vrata pri omari narejena tako, da se p o t i s n e j o na levo oz. desno stran; vrata, ki se o d p i r a j o so namreč vedno v napotje.

Omara (ali odprte police) naj bo plitka, tako da gre na eno polico samo ena vrsta knjig, globoka naj bo torej od 30—35 cm; višina omare naj v nobenem slučaju ne presega 2.5 m, redno pa samo 2 m. Posamezne police v omari naj bodo premakljive. To se doseže na ta način, da se pribijejo na notranji strani omarinih stranic po dve lati s poševnimi zarezi, ki si sledijo v enakih razdaljah. V dve in dve odgovarjajoči si zarezi se denejo poprečnice, na katere se potem položi polica. Police se na ta način dajo premikati kakor to odgovarja vpostavljenim knjigam. Ako pa le ni mogoče napraviti premakljivih polic, naj se pribijejo v razdaljah po

25 cm, spodnji dve ali tri police pa naj imajo odprtino 35—40 cm.

II. Delitev knjig. Predno začneš z vpisovanjem v inventarni imenik si moraš biti na jasnem v kakem redu boš postavil knjige v omaro. Najbolj priprosta, naravna in zato priporočljiva razdelitev, katere naj se drže naši knjižničarji, je delitev v leposlovne in poučne knjige ter knjige v tujih jezikih za knjižnice, kjer to prihaja v poštev. V prvi oddelek pridejo torej vse pesmi, pesnitve, dramatična dela, romani, povesti in črtice. Pa tudi tisti časopisi in zborniki, ki so po večini leposlovnega značaja (Dom in svet, Mladika, Mohorjev koledar itd.). Vse te knjige zaznamujemo s črko l (= leposlovje; lahko pa tudi s kako drugo črko n. pr. a) ter s številko od 1 dalje. V drugi oddelek spadajo vse poučne knjige: nabožne, zgodovinske, potopisne, naravoslovne, gospodarske itd., ter časopisi ali zborniki, ki imajo poučen značaj: Socialna Misel, Zgodbe sv. Pisma itd. Knjige tega oddelka dobijo črko p (= poučne, ali b) ter tekočo številko od 1 dalje. Kjer imajo nemške knjige, naj jim določijo poseben oddelek, toda brez delitve v leposlovne in poučne; knjige dobe znak n (= nemške); ravnotako naj se oddelijo hrvatske knjige; znak h (= hrvatske) in knjige drugih jezikov. Delitev v leposlovne in poučne je tu nepotreben, ker se nahaja v knjižnici gotovo samo malo knjig posameznih tujih jezikov in je pregled lahek tudi brez omenjene delitve.

Še to je važno: velike knjige naj stoje skupaj, manjše skupaj. To se doseže na ta način, da se v inventarnem imeniku prihrani za velike knjige nekaj števil; pri manjših knjižnicah 50, pri večjih 100 ali še več. To se napravi pri vsakem oddelku. Pri vpisovanju dobe večje knjige svojo črko in tekočo številko pod 50 oz. 100, manjše nad 50 oz. 100. Za male knjige veljajo vse, kojih višina znaša največ 24 cm, knjige nad 24 cm visoke so velike.

III. Imeniki knjig. Vsaka tudi najmanjša knjižnica potrebuje troje imenikov: a) inventarnega, b) abecednega, c) izposojevalnega ali stvarnega. Prvega in tretjega je založila za vsa društva Pro-

svetna zveza in pri tem navodilu se ozi-ram samo na te imenike, abecednega sicer nima v zalogi, vendar ga na željo lahko vsak čas preskrbi. Omisli si ga pa lahko tudi vsak knjižničar sam, ker ob-stoja ta imenik iz posameznih listov. Ako si torej knjižničar kupi navadnega, bolj močnega papirja, ga razreže na enake kose, pa je imenik gotov. Vsaka pola papirja mu da 8 listov imenika tako, da meri vsak list 17.5×10.5 cm. V rabi so pa tudi manjši listi, navadno 12.5×7.5 cm. Za ta imenik je potrebna primerna škatla, kamor se postavljajo listi drug za drugim v abecednem redu pisateljev knjig.

V zadnjem času so izšle sledeče knji-ge, ki jih priporočamo v nakup za dru-štvene knjižnice.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani je izdala: Melik Ant., **Zgodovina SHS** za višje razrede srednjih šol. 8° 223 str., vez. Din 56.—

Knjiga je sicer namenjena za šole, bo pa dobro služila tudi knjižnicam, poseb- no v večjih krajih.

Kranjec Silvo, **Pregled zgodovine SHS**. Lj. 1915. 8° 115 str. Broš. Din 18.—

Zelo priročna, pregledna, temeljita (in poceni) knjižica, ki ob kratkem poučuje o vseh važnejših dogodkih iz naše zgo-dovine. Knjižico bo nujno potreboval vsak naš predavatelj, ki bo hotel govoriti o zgodovini SHS.

Humek Mart., **Domači vrt**. Praktičen navod, kako ga uredimo, obdelujemo in krasimo. 69 podob in 2 barvni sliki. 8° 195 str. Broš. Din 48.—, vez. Din 60.—

Naslov pove približno vse. Po knjigi bodo segle predvsem gospodinje in de- kleta, in to s pridom.

Jalen Jan., **Srenja**. Drama v štirih dej. Ponatis iz »Doma in Sveta«. 8° 61 str. Broš. Din

»Delu je zasiguran zaradi tople člo-veške strune, ki poje v njem, na sloven-skih odrih trajen uspeh.« (N. V. v »Dom in svetu« 1925, št. 3.) Naročite!

Pri Novi založbi v Ljubljani je izšla knjiga:

Cankar Ivan, **Zbrani spisi I.** (Erotika 1902, Erotika 1899, Pesmi 1892—98, Vi- njete. Uvod in opombe napisal Izidor

Cankar. 8°. Broš. Din 55.—, vez. Din 70, v pol platnu; Din 90.— v pol usnju.

To je bilo krasno velikonočno darilo. Vendar bodo s polnim užitkom knjigo brali samo izobraženi braveli. Za pripro- ste ljudi knjiga ni.

Cirilova tiskarna v Mariboru je zalo- žila:

Camelli Ill., **Izpovedi socialista** (od socializma do duhovništva). 8° 148 str. (Cir. knjiž. XI. zv.) Broš. Din 17.—

V obliki povesti izpoved brezverca tja do 29. leta njegove starosti, ko je prišel na svojem življenjskem potovanju do po- polne sreče v Bogu, izven sveta.

Nove so dalje knjige **Mohorjeve druž- be na Prevaljah**:

Žigon Avg., **France Prešeren poet in umetnik**. Kot komentar k izdaji iz l. 1847 v proučevanje umetnosti poetovega dela.

Knjigo prav toplo priporočamo vsem, ki imajo resnično ljubezen do našega največjega poeta. Ta knjiga, ki je prav- kar izšla, je uvod k prvi knjigi, k Pre- šernovi čitanki, ki je izšla l. 1922. Raz- prava je edina v našem slovstvu, bogata po misli, izčrpna glede vsebine, tikaajoče se vsega pesniškega razvoja in ustvarja- nja, oblikovnega in duševnega.

Stane broširana za ude Družbe sv. Mo- horja Din 48.80, vez. Din 55.70; za ne- ude broš. Din 65.—, vez. Din 73.70.

Tolstoj Al. K., **Knez Serebrjani**. Ro- man iz časov Ivana Groznega. Ruski spi- sal —, prevedel Al. Benkovič. Cena za ude Družbe sv. Mohorja broš. Din 31.—, vez. Din 40.—; za neude broš. Din 41.30, vez. Din 53.40. Str. 494. Ta obsežni zgo- dovinski roman je izšel kot 5. zvezek »Mohorjeve knjižnice«. Krasni roman, ki je bil na Ruskem uveden v vse šole in ljudske knjižnice, je tako zanimiv, da ga ne moreš odložiti, ko si ga pričel brati. V tej izredni knjigi se jasno zrcali ruska duša in nam daje slutiti to, kar je prišlo med vojno: krvava revolucija. Ta knjiga je naravnost potrebna za vsako knjižnico in za vsakega posameznika, ki zbira lepo čtivo. Cena je za debelo knjigo (31 pol obsega) zelo nizka.

Vse navedene in druge knjige, ki jih nabavljajo, naj društva naroče potom Prosветne zveze.

Ženski odsek.

Četrty člen v poslovníku ženskega odseka Kat. prosvetnega društva pravi, da je dolžnost članic krepiti versko in narodno zavest. Človeško življenje ni le dragocen dar božji, nego tudi naloga, ki jo je Bog dal vsakemu posamezniku: namreč razvijati svoje moči in prinašati sadove za čas in večnost. Tudi žena ni izvzeta od te naloge. Tudi ona je članica velike človeške družbe in živi z ljudmi ki spadajo k nji in h katerim spada ona. Kot hči svojih staršev, sestra svojih bratov in sester, tovarišica svojega moža, mati svojih otrok, gospodinja svoje družine, sodelavka, sotrpinka v javnem življenju, je tudi res član domovine, države in človeštva. Življenje in bodočnost mnogih je morebiti že zdaj v njenih rokah, ali jo bo morala pozneje urejevati. Naloga žene: delati na bodočnosti posameznika in cele družbe, ji daje tudi neko pravico do soodločanja, čeprav v drugačnem pomenu kakor možu. Da pa more vršiti to nalogo, mora razvijati svoje moči, jih plemeniti, jačati, premagovati pa tudi ovire, ki se ji stavijo pri tem delu nasproti. Na ta način pride dragocena klica božjega detinstva v ženi uprav do veljave.

Če pa vrši to življenjsko nalogo in če jo vrši temeljito in vestno, občuti v svoji notranjosti tiho srečo. Osrečuje jo namreč zavest, da izrablja svoje moči po volji božji, da vrši naravnost njegovo voljo. V težavah in zoprnostih jo opira ta misel, v boleznih jo uči potrpežljivosti misel na njeno veliko nalogo, ki jo je prejela v izvršitev od Boga. Celo slovo od življenja ji osladi pogled na zvesto dovršitev življenjske naloge.

Prvo podlago za svoje življenjsko delo smo dobile v vzgoji; dovršen del pa pripada v tem oziru samovzgoji in življenjski vzgoji. Ne smemo pa čakati le slučaja, ki nam prinese pobudo za to, nego se moramo same pobrigati za pomoč pri samovzgoji. Te pomoči pa nam predvsem nudi dobra knjiga, v prvi vrsti vzgojna knjiga. Taka vzgojna knjiga izide v kratkem v založbi **Vigredi v Ljudskem domu**, namreč druga, predelana izdaja »**Mati vzgojiteljica**«. Knjiga je že v tisku in bo

do konca maja izšla. Njen prihod povsod z veseljem pozdravljajo. Kdor naroči knjigo še v maju, jo dobi za izredno ceno Din 16 s poštnino vred. Poznejša naročila bodo dražja. Vsaka članica katol. prosvetnega društva naj si knjigo takoj naroči.

Postanek in razvoj orliške organizacije.

Orliška podzveza je bila ustanovljena meseca septembra leta 1919. Obstoja torej dobrih pet let. Šteje 93 krožkov, ki so združeni v 25 srenj. Rednih članic ima 1476, izmed teh je 951 telovadkinj in 525 netelovadkinj. Naraščaja je 2114, gojenk 1389 in mladenk 725.

Orliška podzveza nudi svojim članicam umsko, нравno in telesno izobrazbo. V ta namen prireja predvsem tečaje. Od ustanovitve do danes je imela v Ljubljani 12 tehničnih in pet organizatoričnih tečajev za krožkove in srenjske odbornice. Priredila je tudi 2 prosvetna tečaja za učiteljice in sicer enega v Ljubljani in enega v Mariboru. O taboru v Mariboru leta 1920 je vodila v Mariboru prvi tečaj hrvatskih Orlic ter tako omogočila, da so se ustanovile Orlice tudi na Hrvatskem. Hrvatske Orlice so hodile odslej na tehnične tečaje v Ljubljano. Vaditeljice Orliške podzveze so vodile dva tehnična tečaja v Zagrebu, leta 1924 in 1925 pa tudi tehnični tečaj v Gorici. Poleg podzveznih tečajev je dajala Orliška podzveza pobudo in gradivo za organizatorične in tehnične tečaje po srenjah.

Da kontrolira delo posameznih krožkov, je prirejala revizije, organizatorične in tehnične. Revidirala je krožke deloma podzveza sama, deloma srenje. Pošiljala je svoje zastopnice na srenjske občne zборе in srenjske svete ter na nekatere krožkove občne zборе.

Da dvigne prosvetno, vzgojno in tehnično delo, je pred štirimi leti pričela prirejati srenjske tekme, ki so za vse krožke obvezne. Tehnično so tekmovalе Orlice v redovnih in prostih vajah, prosvetno v Zlati knjigi, Biseri knjigi, Vzgoji, gospodinjstvu, zdravstvu, petju, deklamiranju in govorništvu. Krožki z lepimi uspehi so bili odlikovani. Po ne-

kod so tekmovala tudi gojenke in mladenke. O priliki tekem se je pregledalo poslovanje krožkov in srenj.

Orliška podzveza izdaja dekliški list »Vigred«. Tiska se v 4000 izvodih. Izhaja tretje leto. List prejemajo vse redne članice. »Vigred« ima veliko naročnic tudi izven Orliške organizacije. Izhaja mesečno.

Izdala je šest zvezkov »Predavanj za dekliške sestanke«. Vsak zvezek vsebuje štiri do pet »Predavanj«. Predavanja prejemajo tudi dekliške zveze, razna društva in posamezni naročniki. Tiskajo se v 1000 izvodih.

Naraščajnice prejemajo »Orliča«.

Orliška podzveza pošilja na mesec srenjam in krožkom okrožnice. Vsak krožek je naročen tudi na »Orlovskega vaditelja«. Voditeljicam naraščaja so v pomoč »Nagovori pri naraščaju« in »Naraščajske ure«.

Leta 1924 je pričela prirejati po krožkih gospodinske tečaje.

Razen akademij, ki jih prirejajo krožki sami, Orlice doslej niso imele drugih lastnih, javnih prireditev, pač pa so vedno sodelovale pri orlovskih.

Orliška podzveza navaja članice tudi k varčnosti. Krožki imajo svoje »Čebelice«.

Orlice so nabirale prispevke za »Stadion«, Split, škofov ornat in oslepelu sestri Minko Svetlin.

Svoje delo vodi po Poslovniku Orlovske podzveze. Nekatere izpremembe veljajo le za Orlice.

Orlice obhajajo tri orliške praznike.

Za vsako redno članico plačuje krožek Orliški podzvezi Din 2.— mesečne članarine, zato pa prejemajo članice »Vigred« brezplačno. Gojenke in mladenke plačujejo članarino le v krožkovo naraščajsko blagajno.

Kroji so različni: za članice, za mladenke in za gojenke.

Odbor.

Oprostitev taks za društva, včlanjena v Prosvetnih zvezah ljubljanske in mariborske oblasti.

Z rešenjem gospoda ministra za finance z dne 14. marca 1924, št. 10.681, je bila pripoznana Prosvetnim zvezam taksna oprostitve v smislu člena 5, točke 5, zakona o taksah in pristojbinah z dne 25. oktobra 1923, to je, da je zveza oproščena plačevanju takse iz tar. post. 1. (ki znaša 5 Din v kolku) navedenega zakona o taksah za vse svoje vloge in prošnje, ki jih pošilja državnim oblastvom, razen v civilnih pravnih. Tostvarno rešenje je bilo objavljeno v Službenih Novinah št. 103 ex 1924 in v Uradnem listu ljubljanske in mariborske oblasti z dne 15. maja 1924, št. 44. Ni pa bilo jasno, če imajo isto ugodnost kakor Prosvetna zveza, tudi vsa v nji včlanjena društva. Zato se je obrnila zveza na merodajne oblasti, da se pripozna njenim društvom ista olajšava. Nato je izšel odlok generalne direkcije posrednih davkov z dne 10. marca 1925, št. 11.570, po katere tolmačenju se nanaša po določilu točke 13. člena in taksnega in pri-

stojbinskega pravilnika z dne 6. novembra 1923, taksna oprostitve, ki je priznana Prosvetnim zvezam z rešenjem gospoda ministra za finance z dne 14. marca 1924, št. 10.681, tudi na vsa v nji včlanjena društva (pododbore), ki imajo iste namene kakor zveza. To dajemo hkrati na znanje vsem svojim včlanjenim društvom v smislu dopisa delegacije finančnega ministrstva v Ljubljani z dne 4. maja 1925, št. B II. 17/18 ex 1925. — Da si bodo včlanjena društva na jasnem, pojasnujemo, da velja dovoljena oprostitve takse samo za tar. post. 1. taksnega zakona, ki znaša 5 Din, t. j. za vse pismene ali protokolarne opozoritve, vloge ali prošnje v obče, da pa je treba za njih rešitev priložiti 20 Din takso v kolkih, kakor tudi za vsako prilogo 2 Din. Torej so kolka proste le vloge na glavarstva in druge urade, dočim je n. pr. za spremembo društvenih pravil treba kolkovati vse priloge z 2 Din in priložiti 20 Din za rešitev, odpade torej le 5 Din za vlogo. Društva naj pri vsaki vlogi, ki jo pošljejo na oblasti, vedno navedejo: »Takse

prosto po členu 5., točka 5. taksnega zakona. Odlok generalne direkcije posrednih davkov z dne 10. marca 1925, št. 11.570. Kjer pa bi imela društva morda tozadevno kakšne sitnosti, naj opozorijo oblast še posebej na dopis delegacije finančnega ministrstva v Ljubljani z dne 5. maja 1925, št. B II. 17/18 ex 1925.

Proslava treznosti.

Kakor vsako leto, bodo agilna društva tudi letos o kresu (na praznik sv. Janeza Krstnika, t. j. dne 21. junija) priredila proslavo treznosti. Tu hočemo na kratko podati nekaj tvarine za spored, ki naj se sestavi krajevnim razmeram primerno.

Protialkoholne igre: Priporočamo sledeče igre: Ali vino ali voda (A. Medved). Pijavka (v enem dejanju, moške vloge), Rešitelj (v štirih dejanjih, moške vloge), Dekla božja (v štirih dejanjih, ženske vloge), Žrtev alkohola (v dveh dejanjih, ženske vloge), Palček Potep (pravljica igra v treh dejanjih, zelo primerna za mladinske odre). Vse te igre se lahko naroče pri »Sveti Vojski«.

Deklamacije: Za čašo vinca rujnega... (>Prerod« 1925, št. 2), Alkohol — prijatelj (>Prerod« 1925, št. 3), Jaz pa nekaj vem (>Mladi junak« št. 1), Smrt pijanca (>Mladi junak« št. 2).

Govor: Gradivo se nahaja v »Prerodu« in v protialkoholnih knjižicah, ki se dobe pri »Sveti Vojski«. Med drugim naj govor obsega tudi točko: »Kaj more in kaj mora storiti naša društvo, da se pijančevanje v našem kraju omeji?« Prosветna zveza ima večjo zbirko skiop-tičnih slik, primernih za predavanja proti alkoholu.

Petje: Pesem Naprej! Na boj! Sovragu smrt! (Dobi se pri Sveti Vojski.)

Društvu se nudi lepa prilika, da ob proslavi ustanovi treznostni odsek v okviru društva.

Kratka poročila o proslavi pošljite Prosветni zvezi ali »Sveti Vojski« v Ljubljani, da se objavijo v »Prerodu«.

Tajnik: Pisarna Prosветne zveze še vedno dobiva dopise, ki nimajo ozna-

čene številke »Opravnega zapisnika«. Vsak dopis, ki ga društvo prejme in odpošlje, mora biti označen s tekočo številko zgoraj na levi strani. Istotako z datumom in krajem. Vsak dopis mora imeti glavo, ki obsega ime društva, ki dopis odpošilja, dalje številko dopisa iz opravnega zapisnika, kraj in datum dopisa ter natančen naslov prejemnika. Za zgled:

Prosветno društvo na Bledu.

Štev. 18./15. III. 1925.

Bratskemu društvu

» v Radovljici.

Tajnik naj se strogo drži te oblike, ker le na ta način prejemnik takoj vidi, od koga je dopis prišel.

V uvodu naj dopisnik kratko naznači razlog dopisa. N. pr.: Na Vaš dopis št. .... z dne .... sporočam.

Takoj nato pride vsebina dopisa, ki naj bo kratko označena in jasna. Kot zaključek napiši željo ali prošnjo, ali zahvalo.

Važni so zlasti uradni dopisi. Na okr. glavarstvo se mora naznaniti občni zbor. To naznanilo se odslej ne kolkuje, pač pa je treba napisati na desni rob zgoraj sledeče:

Po naredbi gen. dir. posr. davkov z dne 10. III. 1925, št. 11.570 kolka prosto.

Kolkovati se pa morajo vse priloge (2 Din), prav tako se mora za rešitev priložiti predpisani kolek. Politični oblasti se morajo v treh dneh po občnem zboru naznaniti imena novih odbornikov z njihovimi opravili v društvu in natančnimi naslovi. Tudi ta dopis se ne kolkuje. Okrajnemu glavarstvu se mora naznaniti vsaka prireditel, do katere imajo dostop tudi nečlani, in sicer 8 dni prej. V tem naznanilu se javi tudi spored. Te vloge so kolka proste. Prošnje za srečolov, tombolo ali loterijo se morajo nasloviti na poljedelsko ministrstvo v Beogradu. Prošnja se mora odposlati preko okr. glavarstva vsaj dva meseca pred nameravano prireditvijo. V prošnji je treba navesti: Šte-

vilo srečk ali tablic, kraj, dan in uro ter ceno srečk. Za oprostitev taks se zahteva tehten razlog.

Tajnik dobi za vse označene vloge lepe zglede v Orlovski knjižnici: Tajnik. I. del. 1924.

Prosvetna zveza v Ljubljani.

IX. Prosvetni večer: 3. aprila 1925 je priredila Prosvetna v Ljudskem domu večer, ki je bil posvečen Benetkam. Spored tega večera je bil sledeči: 1. A. Aškerc: Pesem o Čožotih, deklamacija; 2. Beneški čolnar in »Vendar Gospod« — solospeva s spremljevanjem glasovirja, pel g. Močan. 3. Veliko skioptično predavanje o Benetkah, predaval umetnostni zgodovinar Stanko Vurnik.

X. Prosvetni večer: 17. aprila t. l. je napolnil dvorano Ljudskega doma. Na sporedu so bile naše planine v skioptičnih slikah. Prav zanimivo je vodil prijatelje planin dr. Vinko Šarabon iz Kamniške Bistrice preko Grintavca in Storžiča v Tržič, na Stol, Golico in Triglav. Slike so bile lepe, posnete v najhujši zimi. Sodelovala je pri tem večeru godba Mladinskega doma.

Prosvetni večeri so se povsod sijajno obnesli. Naj navedem nekaj števil iz zimske sezije: V Ljubljani je bi-

lo skupno deset večerov z desetimi predavanji; bilo 7 deklamacij, 12 pevskih točk, 15 godbenih točk; udeležilo se je skupno 4000 oseb; vstopnina je znašala 9343 Din 75 par; stroškov 4757 Din; čisti dobiček 4636 Din 25 par.

Skiptični aparati: Društvo v Dobu pri Domžalah je prejelo prav lep skioptični aparat za 2300 Din od Prosv. zveze. Prav tako je Zveza preskrbela društvu v Dolu pri Ljubljani prav dober aparat za 2250 Din. Pri zvezi je naročenih doslej 5 novih aparatov, ki bodo stali vsak po 2250 Din, brez luči. Da so aparati tako poceni, je zasluga Prosvetne zveze, ki izdeluje aparate sama. Aparati z isto optiko (kondensatorji in objektiv) stanejo na Dunaju 4500 Din. Za polovično ceno jih preskrbuje Prosvetna zveza vsem društvom ljubljanske in mariborske oblasti. Zato naj vsa društva edino le potom nje nabavljajo vse potrebščine.

Prosvetna zveza v Mariboru.

Pisarna Prosvetne zveze v Mariboru (palača Zadružne gospodarske banke, I. nadstropje) je odprta za stranke vsak delavnik od 8. do 12. dopoldne in od 4. do 6. popoldne. Kot tajnica je nastavljena gđna Micika Črček. Tako je mogoče odbornikom z dežele dobiti v pisarni vsak čas željena pojasnila in razne društvene potrebščine. Z odborniki Prosvetne zveze pa je mogoče govoriti vsak delavnik med 4. in 6. uro popoldne.

Govorili so odborniki Prosvetne zveze zadnji čas pri včlanjenih društvih v Devici Mariji v Puščavi, pri Sv. Primožu nad Muto, pri Sv. Jederti nad Laškim, v Kamnici pri Mariboru, v Mariboru, Zgornji Polskavi in v Slivnici pri Mariboru. Društva, ki žele iz res tehni-

vzrokov govornika od Prosvetne zveze, opozarjamo ponovno, da javijo to pravočasno vsaj 14 dni poprej. Prošnjam se ustreže po možnosti.

Prosvetni večeri v Mariboru, ki jih je priredila Prosvetna zveza, so se obnesli vsi izredno dobro, naravnost vzorna pa sta bila koroški večer in pevsko-planinski večer. Udeležencev je bilo od večera do večera več, zanimanje vsestransko. Dvakrat je imel posebno privlačnost posrečeno izbran in sestavljen spored, kakor orkestralne točke, petje moškega zbora, deklamacija, simboličen prizor, skioptične slike, samospevi itd. S 1. oktobrom t. l. bo pričela prirejati Prosvetna zveza v Mariboru do 30. aprila 1926 stalno vsak petek prosvetni večer, za kar

že sedaj vrši priprave. Poskrbela bo tudi, da dobe društva primerne gradiva za svoje prosvetne večere.

Društva, poravnajte račune, ki jih imate s Prosvetno zvezo. Mnogo jih je še, ki dolgujejo članarino za l. 1925 (25 dinarjev), »Vestnik« za l. 1925 (15 Din), nekatera društva pa ne poravnajo sproti računov za razne prejete društvene potrebsčine. Marsikatero društvo še dolguje tudi dr. Jerajevo knjigo »Narodni prehod« (13 Din). Društveni odbori, spravite take stvari v red!

Ustanovite prosvetne okraje kakor je bilo sporočeno za to določenim dru-

štvom v okrožnici. Vsa navodila najdete v Poslovniku.

Za »Naš dom« pridobivajte naročnikov, ker je list zdaj last Prosvetne zveze. Izhaja mesečno in stane letno komaj 12.50 Din. Naroče si ga naj posebno društveni člani, spravite ga med še neorganizirano mladino. Letošnji letnik je še ves na razpolago.

Poročajte o vsakem društvenem občnem zboru Prosvetni zvezi s tem, da ji pošljete prepis zapisnika občnega zbora. Javite tudi vsako morebitno spremembo v odboru.

Življenje v društvih.

Vič. 19. aprila smo imeli **društveno akademijo**. — Nastopili so javno izmed šestih društvenih odsekov štiri. Spored: 1. Otvoritveni govor. 2. Godba s 3 komadi. (Pozneje je svirala godba med vsemi odmori.) 3. Deklamacija. 4. Pevski odsek s 3 točkami. 5. Orlice z vajo »Slepčeva tožba«. 6. Dramatika z igro »Trije tički«. Akademija je uspela v splošno zadovoljnost društvenikov in gostov, obenem je pokazala delavnost in bratsko vzajemnost odsekov.

Cerklje ob Krki. Občni zbor. I. Poročilo predsednika: 1. Zadnji občni zbor se je vršil 20. maja 1920. 2. Društvo šteje 77 članov. 3. Delovanje: a) knjižnica šteje 341 knjig, od teh se je izposodilo 52 članom 400 knjig; b) društvo se je po zastopniku udeležilo knjigoveškega tečaja, ki ga je priredila Prosvetna zveza v Ljubljani; c) priredilo je več predavanj, nekatera tudi s skioptičnimi slikami. Nekaj predavateljev je prišlo iz Ljubljane. Vršil se je tudi gospodarski tečaj, ki ga je priredila Zadružna zveza v Ljubljani; d) domači igralci so priredili več iger, pri katerih je sodeloval pevski odsek in tamburaški zbor; e) v minulem letu so se vršili fantovski izobraževalni tečaji; f) v l. 1923 je blagoslovljen Katoliški dom. Ob tej priliki je bil koncert pev. okrožja in javna telovadba tukajšnjega orlovskega okrožja. — II. Poročilo blagajnika: Na zadnjem občnem

zboru je bil za blagajnika izvoljen g. Janez Koržen. Kot njegov namestnik sem vodil blagajno. Po prevzemu blagajne je bilo 566.75 Din primanjkljaja (nabavna zadruga, orlovski kroji). Dohodkov od takrat do danes je bilo Din 5613.25, izdatkov 5612.94; prometa torej 11226.19 dinarjev. V hranilnici imamo naloženega 505.54 Din. Izdatki so bili v glavnem: Karborator (nad 500 Din), zavarovalnina za oder in dvorano, vezava knjig, inventar za igre in dobljen primanjkljaj smo krili. — Poročilo preglednikov: Po pregledu knjig je predlagal Alojz Drobnič, pregl. računov, da dá občni zbor odboru absolutorij. Sprejeto. — IV. Sprememba pravil. Občni zbor je sprejel nova pravila in jih spremenil v nekaterih poglavjih (glej pravila). V. Slučajnosti. 1. Društvo naj si preskrbi stalnega gospodarja, ki ga naj določi in plača nov odbor. 2. Odbor naj določi vsoto, ki jo plačajo tuja društva, ki rabijo dvorano in oder. 3. Odbor naj ustanovi dramski odsek in naj določi stalne reditelje med igrami v dvorani. — 4. Društvenim članom naj da kako ugodnost pri predstavah. — VI. Slovo dosedanjega predsednika nadučitelja Drag. Rostoharja. G. Tomazin se je v imenu društva poslovil od predsednika Dragotina Rostoharja in je dejal, da je tudi to vzrok, da mora proč — v Št. Jur, ker je neumorno delal pri društvu. Zahvalil se mu je za trud in ga prosil, naj

na novem mestu tudi toliko ali še več deluje za katoliška načela. Zahvalil se je g. Drago Rostohar in dejal, da hoče to vedno in povsod in da se zaveda besed, ki pravijo: potreti me moreš, a streti ne! — Novi najstarejši član odbora naj skliče sejo.

Hrastnik. Pri nas se je vršil 28. IV. t. l. občni zbor. Društvo je zelo živahno delovalo, kar nam pričajo sledeče številke: Odbor je imel 10 sej in 2 sestanka, 3 poslovalne večere. Dopisov je došlo 48, odposlanih je bilo 61. Društvo šteje 46 članov. Dohodkov je imelo društvo 16.242.40 dinarjev, izdatkov 16.306.70 Din. Denarnega prometa 32.549.10 Din. Knjižnica šteje 300 vez. knjig. Pevski zbor ima 20 članov, vaj je bilo 32. Dramatični odsek je uprizoril 5 iger, pri katerih je sodelovalo 23 oseb.

Novo društvo se je ustanovilo v Grosupljem.

Skioptična predavanja so se vršila po sledečih društvih: Kor. Bela, 1. III. Pintar J.: Napoleon. Vrhnika, 8. III. dr. Capuder: Rusija. Smlednik, 22. III. Zor: Rim in preganjanje kristjanov. Št. Vid, 8. III. g. Mlakar: Triglav. Dob pri Domžalah, 29. III. Zor: Rim in preganjanje kristjanov. Kostanjevica, 15. III. Zor: Marija v slikah ob 7. zj. in ob 11. dop. Šmartno pri Kranju, 19. III. g. Urbanc: Francoska revolucija. Kranj, 8. III. g. dekan Koblar: Od Benetk do Rima, Iz Rima v Neapelj. Št. Jernej, 15. III. Zor: Rim in preganjanje kristjanov v prvih treh stoletjih. Šmihel pri Novem mestu, 8. III. Zor: Rim in preganjanje kristjanov. Tržič, 9. III. Dolinar: Predavanje o glasbi. Dobropolje, 8. III. Dr. Pirč: Jetika. Jesenice 12. III. Zor: Bosna in

Hercegovina v slikah. Kranjska gora, 8. III. Lavtižar: Premog in njegov postanek. Koroška Bela, 19. III. Zor: Stari Rim in krščanski Rim. Št. Vid n. Ljubljano, 24. III. Štular: Rim. Vič, 26. III. p. Engo: Egipet. Dob, 28. III. Zor: O Rimu. Moravče, 31. III. Zor: Marija v slikah, Sovražna soseda. Rokodelski dom, 31. III. Steska: Hrabri krojaček. Marijanišče, 31. III. Dr. Lukman: Rim. Žabnica, 2. IV. Verce: Preganjanje kristjanov. Jesenice, 5. IV. Prof. Capuder: Francoska revolucija. Rokodelski dom, 6. IV. Prof. Šarabon: V deželi poln. solnca. Smlednik, 8. IV. Šavli: Indija. Murska Sobota, 14. IV. Prof. Sever: Dalmacija. Vič, 16. IV. P. Engo Klasinc: Stari testament, III. d. Dobropolje, 12., 13. IV. Zor: O Rimu. Škofja Loka, 18. IV. Kan. Sušnik: O zvezdah. Boh. Bistrica, 22. IV. Kres: Srbija, Belgrad. Uršulinke, 22. IV. Zor: O Rimu. Uršulinke, 23. IV. Mlakar: Triglav. Zagreb, Krekova prosveta, 24. IV. Bonač: O Rimu. Kranjska gora, 25. IV. Lavtižar: Italija. Šent Peter, Lj. Marijin vrtec, Torkar: Sveto pismo, Obuti maček. Šiška, 25. IV. Prof. Dolenec: Triglav.

Opozarjamo društva, da je Prosvetna Zveza v Ljubljani prejela nove krasne diapozitive iz Pariza. Sledeče verske in karitativne serije s predavanji so na razpolago: 1. Lurd: 80 slik. 2. Devica Orleanska: 25 slik. 3. Sv. Terezija od Deteta, najnovejša svetnica: 30 slik. 4. Sv. Frančišek Asiški: 20 slik. 5. Sv. Tarcizij: 25 slik. 6. Sv. Vincencij Pavlanski in karitativno delo: 20 slik. Za poživitev Vincencijevih konferenc in Marijinih kongregacij je težko dobiti lepših in primernejših predavanj.